

Algemene beschouwingen bij de Perspectiefnota 2020 – 2023

Uitgesproken door Silvia Bruggenkamp op 24 juni 2019

Voorzitter, leden van het College, collega raadsleden, dames en heren;

De eerste Perspectiefnota van ons College ligt voor. Hartelijk dank aan het College en ambtenaren voor het tot stand brengen van deze Perspectiefnota. Dit is een enorme klus en ik wil daar, namens de fractie van Swollwacht, College en ambtenaren van harte mee complimenteren.

We gaan verder bouwen aan de toekomst van Zwolle en invulling geven aan de ambities en doelen uit het coalitieakkoord. We doen dat vanuit een visie. Een visie op Zwolle en een visie op de toekomst van onze stad. Onze stad is waardevol en moet dat blijven. Nu en in de toekomst. En samen met de stad moeten we een brug slaan, naar die toekomst. Want de keuzes die we nu, die we vandaag maken, bepalen hoe die toekomst eruit ziet. En we staan voor grote opgaven.

We worden groter. We groeien de komende jaren naar 140.000 inwoners.

Het is onze grote wens dat al die mensen zich goed voelen in Zwolle. Zich geborgen weten.

Zekerheid hebben op het gebied van zorg, op het gebied van werk en inkomen, op het gebied van wonen. Zicht hebben op de toekomst, ook voor hun kinderen.

Onze wens is ook, dat al die mensen, meedoen aan het samen verder ontwikkelen van onze stad. Dat niemand aan de zijlijn staat en dat iedereen meedoet naar vermogen.

Het is meer dan ooit belangrijk dat iedereen zich betrokken voelt, maar ook betrokken wordt, en daarin hebben we een belangrijke rol.

We hebben grote verantwoordelijkheden als bestuur, ik kijk naar het college, maar ook als gemeenteraad. Wij zijn gekozen door onze inwoners om hun belangen te behartigen. Om te zorgen, dat het onze stad en vooral onze inwoners goed blijft gaan.

En dat doen wij samen. Vanuit onze eigen partij-ideologie en onze diverse achtergronden, maar wel samen.

Voorzitter, er is geen fractie hier in deze zaal, die niet het beste wil voor onze stad. En dat verbindt ons.

We willen met elkaar wonen en leven in een stad waar het niet alleen goed toeven is, maar ook wonen in een stad waarin het bestuur haar verantwoordelijkheid neemt.

In de Perspectiefnota wordt een financiële basis gelegd voor de komende jaren. Onze fractie is van mening, ondanks de verschillende onzekerheden waarvan sprake is, zoals bijvoorbeeld de ontwikkelingen vanuit het Rijk, dat dit een basis is die staat.

Vanuit deze basis zullen de bestedingsvoorstellen straks bij de Begroting 2020 worden vertaald naar concrete acties.

Dat betekent tevens dat het voor veel van onze inwoners op dit moment onvoldoende duidelijk is wat de consequenties van de verschillende keuzes die nu worden gemaakt zijn. De concrete uitwerking daarvan moet immers nog plaatsvinden.

Voorzitter, wij vinden het ontzettend belangrijk dat de consequenties van de keuzes die wij maken voor Zwollenaren inzichtelijk zijn. Dat zij weten welke dingen precies gaan veranderen en wat dat precies betekent.

Zijn er nieuwe manieren denkbaar om Zwollenaren te bereiken en te betrekken op dit gebied? Hoe staat het College daar tegenover? Is daar over nagedacht? Wij overwegen op dit punt een motie in te dienen.

Voorzitter, ik zal nu focussen op enkele programma's uit de Perspectiefnota;

Sociaal domein

Er ligt een zware opgave in het sociaal domein. De nadruk ligt, en dat is logisch, op de noodzakelijke hervormingsagenda. De financiële druk is voelbaar en tastbaar. Wij willen de zorg toegankelijk en betaalbaar houden. Daarvoor zijn hervormingen noodzakelijk.

We willen meer grip krijgen op het sociaal domein door te investeren in preventie en toegankelijke voorzieningen. Hierdoor lossen we problemen in een vroeger stadium op en besparen we op de

langere termijn kosten. Maar de budgetten in het Wmo- en het Jeugddomein blijven knellen, zoals bijvoorbeeld ook blijkt uit de jaarlijkse Benchmark sociaal domein van adviesbureau Berenschot.

En voorzitter, dat is zorgelijk. Ik ga het College niet vragen of zij deze zorg deelt, want het is duidelijk dat zij dat doet. De inspanningen die het College levert om hier op een goede manier mee om te gaan zijn meer dan zichtbaar.

Vandaag praten wij over de Perspectiefnota en nog niet over de concrete uitwerking van de verschillende bestedingsvoorstellen. Wel wil ik benoemen dat de fractie van Swollwacht nadenkt over de mogelijkheid innovatieve projecten onderdeel te laten zijn van de hervormingsagenda sociaal domein. Ruimte voor innovatie is ruimte voor groei, voor vooruitgang en het zou maar zo kunnen zijn, dat we daar een slag in kunnen slaan.

Voorzitter, er gaat scherper worden gestuurd op toekenningen en er wordt gekeken of er voordelen te behalen zijn bij aanbestedingen. Daarnaast is het plan om van twee aanbieders terug te gaan naar één aanbieder. Scherper sturen op toekenningen, daarvan wil ik zeggen dat er altijd scherp gestuurd moet worden op toekenningen. Je kunt een euro maar één keer uitgeven en als er in het verleden niet scherp is gestuurd, dan wordt het wat onze fractie betreft de hoogste tijd om wèl scherp te sturen.

Voor wat betreft het teruggaan naar één aanbieder hebben wij vraagtekens en het brengt de situatie die wij destijds met Welzorg hadden in onze gedachten. Er is bewust gekozen om met twee aanbieders aan het werk te gaan, en nu wordt gekozen om weer terug te gaan naar één aanbieder. De winst daarvan is ons niet duidelijk en we hebben zorg over wat dit met de inwoners die afhankelijk zijn van zo'n aanbieder doet.

Jeugdzorg

Voorzitter, de jeugd heeft niet alleen de toekomst, de jeugd ís de toekomst. De jongeren van vandaag zijn de volwassenen van morgen. Zij zijn de beslissers van morgen, de gemeenteraad van morgen!

René Meeuwissen, CAO-onderhandelaar en bestuurder van Jeugdzorg Nederland, noemt het een historische fout dat de jeugdzorg van de Rijksoverheid is overgeheveld naar de gemeenten en dat daarbij een forse korting van 450 miljoen EURO is toegepast. De vraag kan nauwelijks worden bijgebeeld en dat zorgt voor wachtlijsten die onaanvaardbaar lang zijn, aldus de heer Meeuwissen. Veel jongeren hebben te maken met kwetsbare omstandigheden. Problemen thuis, psychische problematiek. En, ik zei dat zojuist al, de budgetten blijven knellen.

Het is voorzitter, onverteerbaar, dat jongeren met een dringende hulpvraag, minimaal 12 weken moeten wachten op een intake. En dat zij maanden tot soms wel een jaar moeten wachten op behandeling. Zorginstellingen slagen er niet in deze jongeren tijdig te helpen met alle nare consequenties van dien.

Ook hier, wil ik benadrukken dat het duidelijk is dat het College dit onderkent en hier goede aandacht voor heeft. De omvang van de wachtlijstproblematiek in Zwolle is voor ons niet goed inzichtelijk en we willen dat inzicht wel graag hebben. Wij overwegen hier een motie over in te dienen.

Tevens voorzitter, vragen wij ons af of het mogelijk is dat het College meer plekken realiseert voor kwetsbare jongeren die specialistische zorg nodig hebben. Ook hiervoor hebben wij een motie in voorbereiding, maar we horen graag eerst de reactie van het College;

Waardig en vitaal ouder worden

Voorzitter, de agenda “waardig en vitaal ouder worden” is ons uit het hart gegrepen. En we zijn aangenaam verrast door de uitkomsten van de evaluatie van het programma Vitaal & Veilig thuis. Bij de voorbereiding van deze Perspectiefnota kwam ik onder andere de motie van de fractie van ChristenUnie tegen, die oproep tot preventief huisbezoek aan senioren. Dit om in een vroegtijdig stadium kwetsbaarheden te onderkennen, waardoor zware zorg in een later stadium kan worden voorkomen. En voorzitter, de fractie van Swollwacht stemde destijds, 3 juli 2017, tégen deze motie. Want achter de voordeur van inwoners kijken, dat ging ons te ver.

Voortschrijdend inzicht is een goed ding voorzitter. Om waardig en vitaal ouder te worden is het ontzettend belangrijk dat onze gemeente bewust aandacht en inzet levert. Een samenleving waarin ouderen zich gezien en gewaardeerd voelen, een samenleving waarin zij goede zorg en liefdevolle aandacht krijgen, gewaardeerd worden om wie ze zijn en waarin zij kunnen blijven meedoen, dat is waar dit College voor staat, en de fractie van Swollwacht is daar blij mee;

Veilig thuis

Huiselijk geweld is een gruwel en het kost mensen die daarmee te maken hebben ongelooflijk veel moeite om hulp in te schakelen. Schaamte en gevoelens van zelf schuldig zijn aan het geweld, spelen daarbij een grote rol. De Stentor kopte onlangs dat zo'n honderd meldingen en adviesvragen op dit moment niet behandeld worden: er geldt een wachttijd van meer dan vier weken en er is meer geld nodig.

Hoe staat dit ervoor in Zwolle? De Perspectiefnota geeft aan dat structureel geld beschikbaar is zodat aan de wettelijke normen kan worden voldaan, maar is dat voldoende? Zou het College uit de voeten kunnen met een motie of amendement op die vlak?

Dierenwelzijn

Voorzitter, het zal niemand verbazen dat de fractie van Swollwacht buitengewoon is ingenomen met het dierenwelzijnsbeleid. We hebben dat de afgelopen jaren vaak betoogd: dieren zijn volstrekt afhankelijk van mensen en zij kunnen zelf niet kiezen waar en bij wie ze zijn en wat er met hun gebeurt. Dat betekent dat wij voor hen verantwoordelijk zijn en het doet onze fractie deugd dat dierenwelzijn zo uitdrukkelijk wordt benoemd in de Perspectiefnota.

Het kunnen hebben van een dier, is voor mensen van enorm groot belang. Soms hebben mensen, tot hun grote verdriet niet meer de gelegenheid om goed voor hun dier te zorgen. Bijvoorbeeld als sprake is van hoge dierenartskosten. De situaties die daaruit kunnen ontstaan zijn mens- en dieronwaardig. Bijvoorbeeld: je hebt al jaren een hond. Je levensomstandigheden veranderen en het hebben van je hond is eigenlijk te kostbaar geworden. De hond wordt wat ouder, heeft kwalen, en soms is een medische ingreep noodzakelijk. Alleen heb je daar gewoon het geld niet voor.

Voorzitter, de fractie van GroenLinks heeft een motie in voorbereiding die oproept te onderzoeken of dit soort schrijnende gevallen op ondersteuning vanuit de gemeente kunnen rekenen. Deze motie is er een, die de fractie van Swollwacht graag mee indient.

Groen

“Groen moet je doen” wordt weleens gezegd en de fractie van Swollwacht ondersteunt dat van harte. Het belang van groen in je stad is tegenwoordig groter dan ooit.

Groen verkoelt, groen doet het goed op het gebied van klimaatadaptatie en groen is mooi. Groen maakt je stad mooier en aangenamer. De term “Zwolle Groenstad” is een eervolle benaming.

Groen heeft ook te maken met biodiversiteit, en bijvoorbeeld met het maaibeeld van de gemeente, met de zorg voor bomen, en tegenwoordig ook met bouwen. Want bouwen kan natuurinclusief en met aandacht voor de zo belangrijke biodiversiteit. Een goede zaak!

De meekoppelkansen die in de Perspectiefnota worden benoemd, “nu of nooit kansen” zelfs, dragen allemaal bij aan een mooi en groen Zwolle. En dragen daarmee bij aan een stad die de klimaatadaptatie aankan.

Energietransitie

De Energietransitie, met name de ontwikkeling van de Warmtegids en de voortgang project Geothermie Zwolle-Noord ligt op koers. De ontwikkeling van de Zwolse Klimaat Adaptatie Strategie is opgestart voor wat betreft hittestress en maatregelen voor droogtebestrijding.

Er leven veel onzekerheden bij de Zwolse bevolking. Maatregelen op het gebied van klimaat hebben fysieke impact, maar mensen zijn ook bang voor financiële impact. Wie gaan de kosten van de energietransitie dragen?

Duidelijk is dat de energietransitie moet plaatsvinden. De manier waarop daaraan invulling wordt gegeven door onze gemeente is voortdurend onderwerp van bespreking en debat.

De verantwoordelijkheid die we als gemeente hebben gaan we niet uit de weg. De manier waarop wij deze verantwoordelijkheid invullen is er een die we samen met de stad moeten oppakken, met oog voor wat maatregelen daadwerkelijk voor mensen betekenen;

Human capital

Menselijk kapitaal. Onbetaalbaar. De samenleving draait hierop. Een samenleving zonder de inzet van mensen is geen samenleving. Als gemeente hebben wij de verantwoordelijkheid, en ik trek dat echt verder dan economische groei, hoewel dat een pijler is voor het succes van onze stad, mensen tot hun recht te laten komen. Op hun eigen manier. De woorden die hieraan in de Perspectiefnota zijn gewijd kan onze fractie onderstrepen. Wel wil ik daarbij opmerken dat hoog of lager, of middelbaar opgeleid, niets afdoet aan de wijze waarop je meedoet in Zwolle. Iedereen telt mee en iedereen is even belangrijk. Onze economie draait op mensen die meedoen. Hoger of lager opgeleid, doet niets af aan de mate waarin je meedoet in Zwolle.

Cultuur

Voorzitter, de aanvullende capaciteit voor cultuur waarvan in de Perspectiefnota melding wordt gemaakt, die snappen wij wel. Een mooi cultureel aanbod is ronduit goed voor de stad, het maakt onze stad aantrekkelijker en het maakt dat mensen nieuwsgierig zijn naar wat onze stad te bieden heeft op dat vlak.

Het staat ons aan dat er aandacht is voor voldoende tentoonstellingsruimtes, voor mogelijkheden om de creatieve talenten in Zwolle een podium te geven;

Erfgoedhotspot

Voorzitter, de vernieuwing van het evenementenbeleid en de aandacht voor creatieve broedplaatsen prevaleert in de Perspectiefnota boven de erfgoedhotspot, die wij, eerlijk gezegd, ontzettend graag willen. Om nu het evenementenbeleid te laten prevaleren boven een erfgoedhotspot, voorzitter, daar zijn we nog niet over uit.

Afrondend

Voorzitter, er zijn veel dingen waarover we iets willen zeggen maar we moeten ons beperken.

Voorzitter, de Perspectiefnota geeft aan dat deze gemeente meebeweegt in het huidige tijdsgewricht. Dat is ingewikkeld en het maken van keuzes is niet eenvoudig.

We hebben veel respect voor hoe het College hiermee omgaat.

Wij zullen, zeker wanneer de nadere uitwerkingen op tafel liggen, deze kritisch volgen en zo nodig met aanvullende voorstellen te komen.

Bovenal, wensen we het college, en de ambtelijke organisatie van harte succes toe met de verdere uitwerking van deze Perspectiefnota. Er ligt een dijk van een verhaal en we hebben daar alle vertrouwen in!

Voorzitter, dank u wel